

Vuoden 2024 talousarvion laadintakehys

Kunnanhallitus 12.06.2023 § 196

490/02.02.00/2023

Valmistelija	talusjohtaja Esa Lindell, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Vt. Kunnanjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa
Kunnanhallitus päättää	<p>1 hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman laadintakehyksen</p> <p>2 kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2024 talousarvioehdotuksensa toimielintasoisen toimintakatteen puitteissa ottaen huomioon erikseen sitovan HSL:n määrärahan</p> <p>3 kehottaa kaikkia palvelualueita kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana</p> <p>4 todeta, että palvelualueiden ehdotukset vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 29.9.2023</p> <p>5 todeta vuoden 2024 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa: - Lautakuntakäsittelyt 29.9. mennessä - Kunnanjohtajan talousarvioesitys KH:lle 12.10. - KH:n talousarvioehdotus valtuustolle KH 16.10 tai 6.11. - Valtuuston talousarviokokous KV 13.11.</p>
Käsittely	Vt. kunnanjohtaja Anna-Kaisa Kauppinen ja talusjohtaja Esa Lindell esittelivät asiaa kokouksessa.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.
Selostus	Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi.

Yleinen taloudellinen tilanne

Pandemian jälkeen epävarmuutta tulevaan on tuonut Ukrainan sotatilanne, joka on nostanut energian hintaa ja kiihdyttänyt inflaatiota ja aiheuttanut korkotason nousun. On vaikeaa arvioida kuinka paljon energian hinta toivon mukaan laskee suunnitteluvuosina.

Suomen Kuntaliitto on julkistanut uudet vuoden 2023 verotuloennusteet, jonka toteutuessa Kirkkonummi saa verotuloja 3,63 milj. euroa budjetoitua enemmän. Kiinteistövero on sidottu rakennuskustannusindeksiin, joka on korottunut ja nostaa kunnan verotuottaja. Kunnallisveroa leikattiin hyvinvointialueuudistuksessa 12,64 %- yksikköä ja jäljelle on jäänyt siis 7,11 %. Veroprosentti pitää määrittää yhden desimaalin tarkkuudella vuodelle 2024. Kunnan asukasmäärän myönteisen kasvusuunnan jatkuminen sekä työllisyysasteen pysyminen korkealla ovat olennaisia verotulokehityksen kannalta.

Lisäveloitteet kunnille ja muut muutokset vuonna 2024

Uuden hallituksen tavoitteet eivät ole vielä selvillä, mutta oletettavissa ei ole lisäveloitteita. TE-uudistuksen valmistelu pitää käynnistää jo tänä vuonna ja se lisää myös ensi vuoden kustannuksia, riippuen siitä, saadaanko valmisteluun ja miten paljon valtionavustuksia. Vuonna 2025 uudistuksen tullessa voimaan sekä yhteisten palveluiden menomäärärahoihin että valtionosuuksiin on varattu 3,5 milj. euroa.

Uuden kunnan talouskehitys

Hyvinvointialueuudistuksen toteutuksen jälkeen peruskunnan menokehitys tulee olemaan ennustettavampaa, mutta lähtötilanteen tulisi olla tasapainossa. Lisähaasteen edessä ollaan vuonna 2024, kun vanhan veroprosentin tuottamia jälkiveroja ei enää saada ja verotulot laskevat Kirkkonummella Suomen Kuntaliiton ennusteen mukaan 8,5 % eli noin 10 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna.

Erityisen haasteen muodostaa kunnan investointien taso, joista syntyvät poistot vaikuttavat tulokseen tuplasti suuremmalla painoarvolla kuin ennen uudistusta. Investointitaso ja sen vaikutus rahoituskuluihin on tuotu esiin kehysesityksessä. Mahdollisesta investointikatosta ja investointien jaksottamisesta pidemmälle aikavälille päätetään talousarvion lopullisen hyväksymisen yhteydessä.

Valtiovarainministeriö on julkaissut huhtikuussa 2023 kuntien ennakkolisiin tilinpäätöstietoihin perustuvat laskelmat hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksista kuntien valtionosuuksiin. Lopulliset tilinpäätöstiedot ja niiden vaikutus kuntien lopullisiin valtionosuuksiin julkaistaan elokuussa. Tulevien vuosien kunnan valtionosuuksien lopullinen määrä on osaltaan riippuvainen vuoden 2022 sotemenojen kasvusta. Valtionosuusmuutoksilla 5 vuoden siirtymäaika ei aiheuta välittömiä suuria vaikutuksia, mutta lopullinen vaikutus uudistuksesta on Kirkkonummen talouteen negatiivinen arviolta 2,4 milj. euroa.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen ja vuoden 2023 huhtikuun toteumaennusteen vaikutus kehikseen

Vuonna 2022 Kirkkonummen kunnan budjetin ylijäämäksi muodostui 12,7 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvion tulostavoite oli 2,8 milj. euron alijäämä, joka olisi toteutunut arvioidusti, ellei hyvinvointikeskusta olisi myyty ja saatu myynnistä 14,3 milj. euron myyntivoitto.

Vuoden 2023 budjetti on lähtökohtaisesti 16,7 milj. euroa ylijäämäinen. Käyttötalouden vuoden 2023 määrärahojen muutosesitykset tehdään, kun kevään palkkaratkaisun vaikutus realisoituu kesän jälkeen. Ennusteet on kuvattu kehysliitteessä omalla sarakkeellaan. Palkkaratkaisu vaikuttaa kaikkien palvelualueiden taloussuunnittelukaudella käytettävissä oleviin määrärahoihin. Muiden kuin henkilöstömenojen toteutuminen otetaan huomioon lisämäärärahaesityksessä. Muiden kuin palkkamenojen määrärahoissa ei ole tällä hetkellä kokonaisuudessaan suuria ylityspaineita kiinteistöjen ylläpitokulujen lisäksi. Katetta lisätarpeisiin saadaan parantuneesta verotuloennusteesta.

Vuoden 2024 kehysesitys on 8,2 milj. euroa ylijäämäinen. Kehys on laadittu toimielinkohtaisesti ulkoisten tulojen ja menojen osalta kunnanvaltuuston sitovuustason mukaisesti. Palvelualueet voivat tehdä perusteltuja määrärahamuutoksia toimielimiensä välillä. Ulkoiset erät ovat sitovia siksi, että näihin kukin palvelualue voi suoraan vaikuttaa.

Kehykseen on sivistyksen palvelualueelle sisällytetty palveluiden nykytasoon verrattuna koulukuljetusten kilpailutuksesta todennäköisesti aiheutuva kustannuslisä energian hinnannousun johdosta. Lisäksi on varhaisnuorten tukeen lisätty määrärahaa.

Erikseen sitovan HSL:n kehys on annettu erillisenä, jonka maksuosuus kasvaa matkustajamäärien vähentymisen ja infrakustannusten lisääntymisen johdosta. Vuotta 2024 koskevaa HSL:n omaa talousarvioesitystä ei ole saatu kehysesityksen tekoon mennessä ja sen on oletettu kasvavan noin miljoonalla eurolla. Koulurakentamisen vaatimiin väistötilavuokriin on varattu vuodelle 350 000 euroa. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat nousseet yli kolmanneksella viime vuoteen verrattuna, joten ylläpitokuluihin on esitetty miljoonan euron korotusta.

Kehystavoite on tiukka, joten mikäli uusia määrärahatarpeita ilmenee, tulee muutokset kattaa toimielinten talousarvioesityksissä tai vuonna 2024 erikseen päätettävillä säästötoimilla.

ICT kustannukset

Kunnanhallitus edellytti, että selvitetään syy siihen, miksi tietohallintokustannukset ovat nousseet tilinpäätöksessä 2022. Kunnan tietohallintopalvelut on laskuttanut laitevuokria, tietoliikenneyhteyksiä ja yhteiskäyttöisiä ohjelmia sisäisesti palvelualueilta. Kokonaiskustannusten jako on tehty laitemäärien suhteessa, joihin on sisällytetty myös tietohallinnon henkilöstökustannukset. Laskutuksen yksikköhinnat olivat liian pienet vuonna 2021, jolloin kustannusten muutos vuoteen 2022 nähden kasvoi. Varsinkin sivistystoimissa kustannukset lisääntyivät laitemäärien kasvaessa.

Kehysesityksessä siirrytään laskuttamaan ulkoisesti suoraan palvelualueita, kun kustannukset perustuvat käyttäjään kohdistettavaan laskuun. Muilta osin sisäinen laskutus korvataan vyörytyksillä, johon sisällytetään ICT-yksikköön keskitetyt yhteiset ohjelmistot, tietoturva- ja yksikön henkilöstökustannukset. Muutos kohdistaa ja eriyttää kustannuksia

aiempaa paremmin ja ottaa täsmällisesti huomioon kullekin vuodelle
kuuluvat kokonaiskustannukset.